

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Werkconferentie *Van bouwsteen tot bouwwerk*

Samen bouwen aan een sterk curriculum met nieuwe kerndoelen en kennisbases

Donderdag 16 april 2026 9.30 - 12.00 uur | Spant Congrescentrum, Bussum

Tijdens het werkcongres zijn in tafelgesprekken ervaringen, vraagstukken en perspectieven uit opleiding, werkveld en bestuur bijeengebracht rond de actuele opgaven in het Samen Opleiden en professionaliseren van leraren. De gesprekken hadden als doel om gezamenlijk richting te geven aan de verdere uitwerking en implementatie van de kerndoelen en de kennisbases en om zicht te krijgen op wat nodig is om deze duurzaam te verankeren in beleid en praktijk. De opbrengsten van de tafelgesprekken zijn geordend rond de vier thema's, die ieder een onderdeel vormen van de ontwikkeling van het onderwijs en het opleiden van (aankomende) leraren:

1. **Werkplekleren en begeleiding**

Dit thema richt zich op de leerwerkplek in het licht van de nieuwe kerndoelen en de kennisbases en de cruciale positie van mentoren en begeleiders. Besproken is hoe opleiding en werkveld gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor implementatie, welke eerste acties nodig zijn en welke randvoorwaarden essentieel zijn voor een krachtige leeromgeving.

2. **Samenwerking tussen pabo en werkveld**

Binnen dit thema staat de gelijkwaardige samenwerking centraal die nodig is voor Samen Opleiden. De gesprekken gingen over het ontwikkelen van een gedeelde visie en taal, het uitlijnen van kerndoelen en kennisbases, en het versterken van partnerschappen – van lokaal tot landelijk niveau. Daarbij is aandacht besteed aan zowel kansen als spanningen die samenwerking met zich meebrengt.

3. **Toetsing en evaluatie**

Dit thema behandelt de gezamenlijke opgave om toetsing en beoordeling beter te laten aansluiten bij beroepsgericht opleiden en startbekwaamheid. Aan bod kwamen vragen over gedeelde uitgangspunten, de invloed van AI op toetsing, en de noodzaak van professionalisering en afstemming tussen opleidingen en werkveld.

4. **Professionele ontwikkeling van leraren**

In dit thema is gekeken naar de voorwaarden voor een duurzame lerende cultuur in scholen. De tafelgesprekken maakten zichtbaar welke uitdagingen er zijn rond eigenaarschap, curriculumbewustzijn en werkdruk, en welke eerste stappen nodig zijn om te komen tot samenhangende, collectieve en doorlopende professionalisering van startende en ervaren leraren.

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Elk thema is in dit document uitgewerkt langs de structuur aan de hand waarvan de gesprekken zijn gevoerd: kansen en uitdagingen, eerste acties, wat daarvoor nodig is en de beoogde gezamenlijke opbrengst. Op deze manier biedt het document zowel overzicht als richting, en vormt het een basis voor vervolgstappen binnen partnerschappen, basisscholen, pabo's en bestuurlijke besluitvorming.

Thema 1 – Werkplekleren en begeleiding

Kansen en uitdagingen

- De nieuwe kerndoelen bieden duidelijke richting en houvast, maar vragen om een betere en meer samenhangende aansluiting tussen opleiding en dagelijkse onderwijspraktijk.
- Opleidingen en werkveld dragen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor een zorgvuldige implementatie en borging van de kerndoelen.
- Mentoren vervullen een sleutelrol in het leerproces van studenten en moeten zowel inhoudelijk als didactisch en begeleidend worden ondersteund.
- De leerwerkplek dient leidend te zijn in het leren van studenten, met oog voor verschillen tussen scholen en regionale contexten.
- Clustering van studenten en het werken in leerteams versterken rijke leeromgevingen en verminderen versnippering van begeleiding.

Eerste acties

- Structureel agenderen van de implementatie van kerndoelen binnen Onderwijsregio's en op bestuurlijk niveau.
- Expliciet maken dat de implementatie een gezamenlijke opgave is van opleidingen, besturen en scholen.
- Ontwikkelen van een gezamenlijke taal en referentiekader tussen bestuur, schoolleiding en opleiders.
- Inzetten van programmaleiders als aanjager, verbinder en facilitator.
- Studenten betrekken bij lopende schoolontwikkelingen en hen hierin mee laten leren.

Wat is nodig

- Beschikbaarheid van inhoudelijke experts voor kennisoverdracht over kerndoelen en curriculumvernieuwing.
- Actieve betrokkenheid en leiderschap van schoolleiders gericht op bewustwording, continuïteit en opschaling.
- Duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en eigenaarschap binnen partnerschappen.
- Gerichte benutting van bestaande platforms, netwerken en sectororganisaties.
- Duurzame samenwerking en structurele onderlinge afstemming.

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Gezamenlijke opbrengst

- Gezamenlijke implementatie van kerndoelen en professionalisering van begeleiders.
- Eén gedeelde verantwoordelijkheid binnen partnerschappen, pabo en werkveld samen.
- Actieve en betekenisvolle betrokkenheid van studenten bij implementatieprocessen.
- Een focus op zowel aankomende als zittende leraren, met urgentiebesef richting 2027.

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Thema 2 – Samenwerking pabo en werkveld

Kansen en uitdagingen

- Samenwerking is de kern van Samen Opleiden en vraagt om intensief en inhoudelijk partnerschap tussen pabo's, besturen, vakgroepen, leerteams en werkplekbegeleiders.
- Het uitlijnen van kerndoelen, kennisbases en leeruitkomsten draagt bij aan één gezamenlijke leeromgeving.
- Verschillen in instapniveau, opleidingsvarianten en perspectieven maken scherpe focus en prioritering noodzakelijk.
- De onderwijskolom functioneert idealiter als een gelijkwaardig en duurzaam partnerschap, zonder concurrentiedenken, ook tussen pabo's onderling.

Eerste acties

- Partners nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid voor het vertalen van visie naar curriculum, onderwijs en toetsing.
- Vakgroepen analyseren wat de gezamenlijke visie betekent voor hun onderwijs en bepalen ontwikkelopgaven.
- Spanning tussen eigen perspectief en collectieve verantwoordelijkheid wordt benut als leerpotentieel voor studenten.
- Landelijke regie is nodig om tot een gezamenlijk fundament te komen, bijvoorbeeld via een landelijke kennisbank.

Wat is nodig

- Gezamenlijke professionalisering gericht op gedeelde leergebieden, uitgangspunten en taal.
- Ontwikkeling van gezamenlijke leergangen en ontwikkeltrajecten binnen partnerschappen.
- Een landelijk vastgesteld fundament voor de pabo, met regionale uitwerking.
- Heldere visieontwikkeling en randvoorwaarden op organisatorisch en inhoudelijk niveau.

Gezamenlijke opbrengst

- Een gedeelde visie en taal die de samenhang tussen theorie en praktijk versterken.
- Vakoverstijgende samenwerking en een gezamenlijke benadering van het beroepenveld.
- Meer samenhang en uitwisselbaarheid tussen opleidingen en regio's.
- De praktijk als leidend uitgangspunt binnen een duurzaam partnerschap tussen pabo's en besturen.

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Thema 3 – Toetsing en evaluatie

Kansen en uitdagingen

- Een gezamenlijk en gedeeld begrip ontwikkelen van startbekwaamheid, toetsing en evaluatie binnen Samen Opleiden.
- De verschuiving van vakgerichte naar beroepsgerichte didactiek en toetsing vormgeven.
- Toetsing herzien in het licht van AI en digitalisering.
- Opleiders en docenten toerusten om te werken met vernieuwde kerndoelen en kennisbases.
- Inhoudelijke en structurele afstemming realiseren tussen opleidingen en werkveld.

Eerste acties

- Toetsing en evaluatie expliciet positioneren als integraal onderdeel van het leerproces.
- Gerichte professionalisering opstarten rond toetsen en evalueren.
- Toetsing en evaluatie agenderen binnen Onderwijsregio's en partnerschappen.
- Partnerschappen versterken door gezamenlijk op te trekken in aanpak en uitvoering.
- Begeleiding van starters versterken via scholen, alumni en starterscoaches.

Wat is nodig

- Gezamenlijke kaders en uitgangspunten voor toetsing en evaluatie.
- Heldere rolverdeling en verantwoordelijkheid tussen opleiding en werkveld.
- Structurele en gezamenlijke professionalisering van alle betrokkenen.
- Bereidheid tot verandering en innovatie in toetscultuur.
- Het creëren van urgentiebesef en draagvlak binnen scholen en opleidingen.

Gezamenlijke opbrengst

- Meer samenhang, transparantie en betrouwbaarheid in toetsing en beoordeling.
- Toetsing die aantoonbaar aansluit bij beroepsbekwaam handelen.
- Toetsing en evaluatie als vanzelfsprekend onderdeel van leren en ontwikkelen.
- Een gezamenlijk curriculum met gedeelde verantwoordelijkheid van alle partners.
- Eenduidige afstemming van kerndoelen, kennisbases en bekwaamheidseisen, met een sterke rol voor Onderwijsregio's

WERKCONFERENTIE

VAN BOUWSTEEN TOT BOUWWERK

*Samen bouwen aan een sterk curriculum
met nieuwe kerndoelen en kennisbases*

Thema 4 – Professionele ontwikkeling van leraren

Kansen en uitdagingen

- Een gebrek aan een structurele lerende cultuur en doorlopende professionalisering.
- Onvoldoende urgentiebesef en eigenaarschap bij schoolleiders, leraren en lerarenopleiders..
- De complexiteit van curriculumverandering vraagt om samenhang en curriculumbewustzijn.
- Versnipperd professionaliseringsaanbod zonder regie of kwaliteitsduiding.
- Hoge werkdruk en kwetsbaarheid van starters, mede door lerarentekort en beperkte inductie.

Eerste acties

- Het 'waartoe' en de gezamenlijke visie expliciet maken.
- Schoolleiders faciliteren, het professionele gesprek, teamleren en reflectie.
- Eigenaarschap beleggen bij schoolteams in plaats van bij individuen of methodes.
- Ontwikkelen en borgen van een gedeelde taal rond curriculum en professionalisering.
- Zorgen voor follow-up, borging en kennisdeling.

Wat is nodig

- Een duidelijke langetermijnvisie met ontwikkelpaden en heldere verwachtingen.
- Shared sensemaking tussen scholen, opleidingen en opleiders.
- Tijd, ruimte en psychologische veiligheid om te leren en te experimenteren.
- Collectieve professionalisering gebaseerd op vertrouwen en beroepsoptimisme.
- Ontschotting en betere afstemming tussen beleid, aanbod en praktijk.

Gezamenlijke opbrengst

- Een gedeeld begrip van curriculum en ontwikkelinitiatieven.
- Collectief eigenaarschap binnen schoolteams.
- Versterkt curriculumbewustzijn in scholen.
- Meer samenhang, kwaliteit en duurzaamheid in professionalisering.